



Az előadásról

SZELÍDEN ÉS SZILÁRDAN

Hitvallás **Szabó Magda** műveiből, életről, családról, hitről, hivatásról

Az író nő szerepében Gajdó Delinke

A 20. századi magyar irodalom nagyszőnye 101 évvel ezelőtt született, és 11 évvel ezelőtt hunyt el. A „Szelíden és szilárdan” című előadás elénk tárja Szabó Magda egész életét, felidézi az író nő kivételes pályáivét, gyermekkorát, tanulmányait, szüleihez fűződő kapcsolatát, házasságát, íróvá érését...

„Bár vallom, hogy a színház társasjáték, mégis jó pár éve foglalkoztat a gondolat, hogy kellene egy olyan előadást készíteni, amelyben példa és iránymutató magyar női sorsot tudnék megjeleníteni. Tavalyelőtt nyáron világosította meg elmémet a Fennvaló: Szabó Magdához kell fordulnom. Külön öröm számomra, hogy ebben az értékeket egyre mellőző világban, egy „szabálytalan keresztény” asszony által szólalhatok meg. Így született meg Daragics Éva dramaturgiai közreműködésével a „Szelíden és Szilárdan” című előadás Szabó Magda műveiből, interjúiból, azzal a céllal, hogy a hihetetlenül gazdag, szeretettel és megpróbáltatásokkal telített írói életéből és családjának múltjából (ahol szintén embert, hitet és türelmet próbáló női sorsok jelennek meg) minél többet megmutathassunk.

Magdus (remélem, megbocsájtja nekem, hogy mint minden szeretteimet, Őt is becézem) olyan gyermek, nő, feleség és ember volt minden gyengeségével, gyengédségével, erejével, konokságával, hitével és olyan író nyitottságával, rejtelmességével, gazdagságával, akit nem lehet nem szeretni, nem lehet nem játszani, nem lehet nem megmutatni minél több embernek, minél több olvasatban, minél több megvilágításban.” (Gajdó Delinke)

Az előadásban megelevenedik Szabó Magda anyai nagyszüleinek a családja, az édesanyja Jablonczay Lenke, az édesapja, Szabó Elek, Cili, a fogadott testvér (...), Szobotka Tibor, az imádott férj, Debrecen, felvillan Kumacs és természetesen végig „jelen van” Szabó Magda, gyermekként, serdülő leányként, szerelmesként, barátként, özvegyként, hallhatatlanként...

Gajdó Delinke – gyermek, színész, feleség és édesanya

Így vagyok összefoglalható a legtömörebben. Ezek a stabil főszerepeim. A sorrendiség nyilván nem fontossági, hanem kronológiai. Egyszerre nem tud minden ugyanolyan fontos lenni, hol egyik, hol másik kerül előtérbe, de bízom benne, hogy többé-kevésbé sikerül jól beosztanom.

Életem nyilván a világrajöttömmel kezdődött, de az összetevőim egészen biztos, hogy sokszáz évesek. Bennem van apai ágon az olasz kőfaragók temperamentuma, anyai ágon a sziklakemény huszárcapitány, a világot beutazó vastagnyakú kálvinista dédanyám, aki kitagadta renitens, életvidámsággal teli, romantikus, szépen író és szavaló nagyanyámat, mert egy 11 évvel idősebb, elvált bútorgyárhoz ment férjhez. És ez csak a közelmúlt, aminek még van arca. A régmúltból már csak nevek, titulusok és évszámok maradtak meg.

Talán a magasságom, talán a mindig rövidre vágott hajam (hiába kiabáltam, hogy „azt akarom, hogy hosszú hajam legyen s benne tetű, mint P.K.-nak”, drága jó édesanyám mindig fiúsrá nyírta, hogy erősödjön) miatt elég harcias leányka voltam. Verekedtem a fiúkkal, morogtam, ha szoknyát kellett venni és nem húztam ki magam, gondolván, így nem is veszik észre, milyen magas vagyok. Nem nyüzsögtem az óvodai, iskolai előadásokon, nagyon gyorsan beszéltem s teljesen természetes módon erőteljes háromszéki tájszólással rendelkeztem. Ilyen tulajdonságokkal felvértezve álltam elő 11. osztály végén, hogy a színművészetire szeretnék felvételizni. Drága szüleim tudták, hogy rajongok a színházért, de ez nekik is erős volt. Nem tiltakoztak, de láttam szemükben a csalódástól való féltést, mégis azt mondták, hogy jó, legalább egyszer megpróbálhatom.

6 - 7 éves lehettem, amikor megcsapott Thália szele, akkor szippantottam be először a színpad, a kulisszák illatát s azóta sem szabadulok tőle. Nem is akarok. A testvéreimet hívták gyerekszereplőnek s nekem muszáj volt vele menni a délelőtti próbákra a téli szünetben, mert egyedül nem maradhattam otthon. Ha már ott voltam, színpadra engedtek. Angyalka voltam a Pompás Gedeon élete, halála és feltámadása című Sütő András darabban. Örömöm nem tartott sokáig, mert premier előtt jött a vizionálás és a színházhoz nagyon-nagyon értő elvtársak kisavaztak az előadásból. De akkorra már eldőlt minden, színésznő akartam lenni eltántoríthatatlanul, annak ellenére, hogy abban az időben 2-4 embert vettek fel a színre.

Érettségi után sikeresen felvételiztem az akkoriban Szentgyörgyi István Színművészeti Akadémia névre hallgató marosvásárhelyi főiskolára. Már 1992-t írtunk és 6 fiút meg 6 lányt vettek fel egy évfolyamra. Negyedévesen Temesvárra hívtak két szerepre (La Mancha lovagja-Aldonza, Éjjeli menedékhely-Nasztya), óriási boldogságot és sok-sok tapasztalatot ajándékozott nekem ez a meghívás, de szerződni mégis a szatmárnémeti színházhoz szerződtem, mert évek óta az volt a kedvenc társulatom. Itt jött a többi szerep, a legkisebbtől a legnagyobbig, majd egy vendégszereplés Debrecenben, Tamási Áron Ősvígasztalásának Kispál Julájaként.

2000-ben Ámor kiragadott Thália karjaiból és Budapesten/Tinnyén pottyantott le. Pár évig hol egyik, hol a másik kerekedett felül. Megszületett első fiam, -4 év Tháliának, de utána még mentem gyermekestől játszani Szatmárra. Amikor második fiókám is útra kelt, beláttam, hogy ez a távolság már nem áthidalható, így szerződést bontottam a színházammal. Maradt legfontosabb szerepemnek az anyaság és elengedtem Thália kezét. Tettem ezt örömmel a családomért, gyermekeimért.



2007-ben, amikor kiderült az ovis szülők körében, hogy színész vagyok, kitartó nyomást gyakoroltak rám, hogy indítsunk színjátszó csoportot. Ellenálltam hónapokig (játszani szerettem, nem rendezni és tanítani – hogy jövök én ahhoz, hogy megmondó ember legyek?!), de végül beadtam a derekamat azzal a feltétellel, hogy egy előadás erejéig vállalom, aztán meglátjuk. Kabarénk úgy kellett ennek a csepp falunak (utólag derült ki), mint egy falat kenyér. Azóta eltelt 10 év és PaTHÁLIA Miniszínpad néven létezőnk. EZ a színház nem AZ a színház, itt nem színésznő vagyok, hanem díszlet-jelmeztervező és kivitelező, kellékes, sűgő, beszéd tanár, rendező, díszletmunkás és minden egyéb. De a lényege ugyanaz: adni. Adni örömet, érzéseket, gondolatokat és igen, katarzist. Adni a helyi körülményekhez igazodva. Úgy, hogy aki életében nem volt színházban, most jöjjön és várja a következőt. Aztán lépni egy aprócskát, mert már „beavatott közönséged” lett és lépegetni, nevelgeti, megérinteni. Közben meg szembesülni azzal, hogy ha valaki már nem akar játszani, simán elmehet, még akkor is, ha tudja, hogy cserbenhagyja a társait, késhet, mert úgyis megvárják stb. Mert EZ a színház nem AZ a színház... Ebben a színházban szegődtem ismét Thália mellé, immár nem pusztán papnőnek, hanem szolgálónak és tapasztaltam meg, hogy valóban semmi sem történik véletlenül. Úgy emberileg, mind szakmailag rengeteget tanultam ezek alatt az évek alatt úgy magamról, mint a társaimról vagy a SZÍNHÁZRól. Időnként balgatagon még azt is gondoltam, hogy ezért kellett oly messzire kerülnöm az otthonomtól, a szüleimtől. Nem tudom még minden miéltre a választ, de hiszem, hogy nem véletlenül vagyok itt (annak ellenére, hogy soha nem akartam „kijönni” boldog voltam otthon, csak azzal a huncut Ámorról nem számoltam), próbálok úgy élni, hogy sok örömet és minél kevesebb csalódást okozzak másoknak és magamnak.

Évek óta fokozódott bennem a vágy egy olyan előadás iránt, ahol olyan női életet élhetek, mutathatok meg, olyant...és nem tudtam szavakba önteni, hogy milyent, csak éreztem. S akkor a Fennvaló összetalálkozott Szabó Magdával. Összebarátkoztunk és nem tudtam elengedni a kezét. Magdus (remélem, megbocsájtja nekem, hogy mint minden szerettemet, Őt is becézem) olyan gyermek, nő, feleség és ember volt minden gyengéségével, gyengédségével, erejével, konokságával, hitével és olyan író nyitottságával, rejtelmességével, gazdagságával, akit nem lehet nem szeretni, nem lehet nem játszani, nem lehet nem megmutatni minél több embernek, minél több olvasatban, minél több megvilágításban. Szelíden és szilárdan megszületett egy nagyjából 80 perces együttlétezésünk Magdussal.

